

Leveraging Digital Competences
Senior Women - LIST

Projekt No. 539331-LLP-1-2013-1-GR-GRUNDTVIG-GMP

e-Newsletter nr 5

Biuletyn projektu LIST

Nowa era uczenia się: przyszłe kierunki kompetencji cyfrowych dla kobiet 50+.

www.ictwomen.eu

Dołącz do nas! www.facebook.com/ictwomen.eu

Przedstawiamy piąty numer biuletynu LIST, w którym zawarto informacje dotyczące konferencji podsumowującej projekt LIST, która odbyła się w Glasgow 28 października 2015r.

O projekcie LIST

Szybki proces starzenia się populacji w Europie i wiążące się z nim ryzyko coraz większej przepaści międzypokoleniowej w zakresie kompetencji cyfrowych i jakości życia stanowią wielkie wyzwanie dla Europy i reszty świata. Od 2012 roku, czyli Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej, Unia Europejska wspiera międzypokoleniową edukację i aktywność osób starszych poprzez rozwój i korzystanie z umiejętności cyfrowych.

LIST to projekt w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”, realizowany od listopada 2013 r. do grudnia 2015 r. przez partnerów z sześciu krajów: Austrii, Grecji, Norwegii, Polski, Szwecji i Wielkiej Brytanii. Jego celem było **wspieranie kobiet 50+ w rozwijaniu kompetencji cyfrowych i informatycznych** by mogły stać się częścią społeczeństwa opartego na wiedzy. Projekt przyczynił się do udoskonalenia przez kobiety 50+ ich umiejętności cyfrowych dzięki wsparciu wykwalifikowanej kadry dydaktycznej i młodych studentów, którzy pełnili rolę trenerów. Idea projektu opiera się na transferze wiedzy z wykorzystaniem współpracy międzypokoleniowej.

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Niniejsza publikacja odzwierciedla wyłącznie poglądy jej autorów. Komisja nie odpowiada za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji zawartych w niniejszej publikacji.

W tym numerze

Omówienie konferencji podsumowującej projekt LIST.....2

Dostępność Internetu dla starszych kobiet – prelekcja Elisabeth Mestheneos z AGE Platform3

Uczenie się starszych kobiet przez całe życie: przemyślenia i wskazówki uzyskane podczas paneli dyskusyjnych4

Podziękowania i pożegnanie ze wszystkimi uczestnikami i osobami zainteresowanymi projektem LIST5

**W NIEKTÓRYCH KRAJACH UE
PONAD 50% POPULACJI JESZCZE
NIGDY NIE KORZYSTAŁO Z
INTERNETU**

Omówienie konferencji podsumowującej projekt LIST – niezwykle owocnego spotkania

Konferencja podsumowująca projekt LIST zatytułowana „**Nowa era uczenia się: przyszłe kierunki kompetencji cyfrowych dla kobiet 50+**” odbyła się 28 października 2015 r. w świeżo wzniesionym budynku Technology and Innovation Centre Uniwersytetu Strathclyde. W konferencji wzięło udział około 80 osób: decydentów, osób zainteresowanych z całej Unii Europejskiej, nauczycieli i trenerów, a także starszych kobiet i młodych studentów-trenerów, którzy wzięli udział w szkoleniu pilotażowym LIST.

Uwzględniając rezultaty projektu LIST i jego długiej, fascynującej podróży przez Austrię, Grecję, Norwegię, Polskę, Szwecję oraz Wielką Brytanię, podczas konferencji skoncentrowano się na wpływie wywieranym na politykę europejską w zakresie potrzeby szerszego dostępu do lepszej jakości szkoleń dotyczących kompetencji cyfrowych dla starszych kobiet. W ramach projektu LIST partnerzy przeprowadzili analizę potrzeb, opracowali program nauczania oraz przeszkolili nauczycieli i młodych trenerów, którzy następnie zorganizowali kursy szkoleniowe dla blisko 200 kobiet w Szwecji, Polsce, Wielkiej Brytanii i Norwegii, ucząc je obsługi komputera i korzystania na co dzień z serwisów internetowych. Dokładna ocena całego procesu nauki wpłynęła pozytywnie na działania projektowe i proces ciągłego dostosowywania kursu do rzeczywistych potrzeb kobiet.

Megan DePutter, osoba odpowiedzialna za komunikację w Centre for Lifelong Learning na **Uniwersytecie Strathclyde**, który był głównym organizatorem konferencji, powiedziała:

„Dyskusje prowadzone podczas tej konferencji potwierdziły, że umiejętności cyfrowe stają się obecnie coraz ważniejsze dla integracji społecznej i ekonomicznej, a program nauczania dostosowano do potrzeb kobiet uczestniczących w kursach.

Międzypokoleniowe podejście projektu LIST było bardzo ważne, a przy tym stanowiło znakomitą okazję do zdobycia doświadczenia w nauczaniu przez uczniów szkół średnich”.

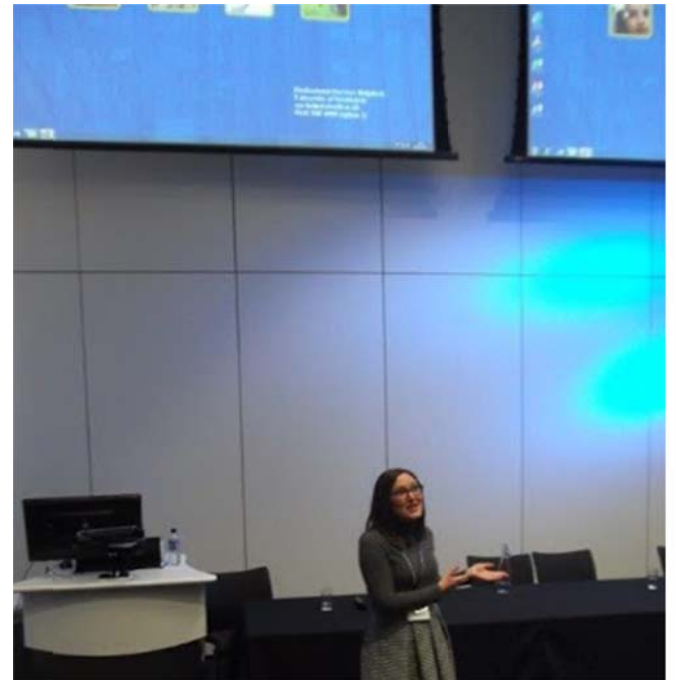
Dimitris Raftopoulos, dyrektor finansowy i skarbnik **ECWT-European Centre for Women and Technology**, organizacji będącej inicjatorem projektu, powiedział: *„Jest 5 najważniejszych wyzwań, z jakimi mierzą się seniorzy używając technologii informatycznych, na których koncentruje się projekt LIST i jakie omówiono w Glasgow: 1) dostosowanie urządzeń ICT do starszych osób 2) możliwość wypróbowania przed zakupem 3) Dodanie seniorom pewności siebie 4) odpowiednie nastawienie do narzędzi ICT, i w końcu 5) wykorzystanie podejścia międzypokoleniowego podczas szkoleń”.*

Ali Rashidi, dyrektor ds. współpracy międzynarodowej na uniwersytecie **Folkuniversitetet Uppsala**, będącym partnerem wiodącym projektu LIST, dodał:

„Umiejętności cyfrowe i użycie ICT mają kluczowe znaczenie dla aktywności obywatelskiej wszystkich ludzi obecnie i w przyszłości, zarówno na poziomie UE, jak i globalnie. Powinny one stanowić podstawę wszelkich planowanych strategii uczenia się przez całe życie”.

Technology and Innovation Centre Uniwersytetu Strathclyde University w Glasgow, gdzie odbyła się konferencja podsumowująca projekt LIST

Megan DePutter z Uniwersytetu Strathclyde wita zgromadzonych

Uczestnicy konferencji

Prelekcja Elisabeth Mestheneos: Dostępność Internetu dla starszych kobiet.

Elisabeth Mestheneos, była przewodnicząca Age Platform Europe, zaszczyliła projekt LIST, biorąc udział w Konferencji w roli głównego prelegenta. [AGE Platform Europe](#) jest kluczową organizacją zajmującą się prawami osób starszych, przeciwdziałającą wykluczeniu społecznemu wielu z nich. AGE skupia ponad 150 organizacji i liczy blisko 28 milionów członków; pracują dla niej zarówno pracownicy etatowi, jak i wolontariusze.

W swoim wystąpieniu Elisabeth Mestheneos podkreśliła, że w ostatnich latach starzejące się społeczeństwo stało się nowym elementem najważniejszych strategii UE: średnia długość życia w UE przekroczyła 80 lat i ma wymiar związany z płcią, ponieważ kobiety przeważnie żyją dłużej, chociaż stan ich zdrowia uzależniony jest od klasy społecznej i wykształcenia.

Mimo, że dane wskazują na wzrost wykorzystania Internetu przez osoby w wieku 60+ w UE, osoby urodzone przed „erą cyfrową” muszą od nowa uczyć się komunikacji, co jest trudniejsze niż gdyby nauczyły się tego w młodości. Jest to niezwykle ważne, ponieważ znaczna część infrastruktury publicznej i usług prywatnych wykorzystuje komunikację przez Internet, i szybko dołączają kolejne instytucje. W kontakcie z technologią informatyczną, starsi ludzie wymagają wsparcia, doradztwa i pomocy technicznej, szczególnie że często mieszkają samotnie i są zagrożeni izolacją, co dotyczy zwłaszcza starszych kobiet. Dodatkową barierę w przypadku wielu starszych ludzi otrzymujących niewielkie emerytury stanowią koszty, przy czym płeć jest głównym czynnikiem decydującym o ubóstwie w starszym wieku.

Kobiety mogą dodatkowo mieć niską samoocenę, co wraz z brakiem poświadczonych kwalifikacji stanowi duży problem. Motywacja aby doskonalić swoje kompetencje może w przypadku starszych kobiet być bardzo różna – przeważnie są to powody towarzyskie/chęć zdobycia informacji/zakupy /twórczość/ lub hobby.

W uwagach końcowych Elisabeth Mestheneos zaproponowała kilka działań, które należy podjąć w celu poruszenia i rozwiązania tych problemów; wymieniła ona między innymi:

- posługiwanie się zrozumiałym językiem, a nie żargonem technicznym,
- rozwianie najczęstszych obaw – np. związanych z automatycznym wejściem na strony pornograficzne, kradzieżą tożsamości, ostrzeżeniami na ekranie, które niepokoją,
- nawiązywanie do zainteresowań i doświadczenia osób starszych,
- pomoc w udanym posługiwaniu się technologiami – powtarzanie, nauka bez pośpiechu lub dodatkowe sesje wspomagające (rola wnuków), pewność siebie,
- upewnienie się, że starsze osoby rozumieją, że technologie bez przerwy się zmieniają i rozwijają – należy być przygotowanym na dalszą naukę,
- niech będzie atrakcyjnie! Twórcze podejście,
- niech będzie bezpiecznie! Podejście krytyczne/refleksyjne/odpowiedzialne.

Zaprezentowane przez Elisabeth Mestheneos refleksje okazały się w dużej mierze zgodne z metodologią szkolenia LIST, uzupełniając debatę podczas konferencji i ogromnie ją wzbogacając.

Elisabeth Mestheneos, była przewodnicząca AGE Platform Europe

Uczenie się starszych kobiet przez całe życie: przemyślenia i wskazówki uzyskane podczas paneli dyskusyjnych

Panele dyskusyjne umożliwiły lepszą interakcję i bardziej ożywioną dyskusję między uczestnikami konferencji, w tym zaproszonymi osobami zainteresowanymi z krajów partnerskich projektu LIST.

Podczas panelu **European Context for Digital Literacies (Europejski kontekst umiejętności cyfrowych)**, koordynowanego przez Yevgeniyę Averhed z Folkuniversitetet Uppsala (SE), zajęto się warunkami opracowywania strategii w UE.

Agenda Cyfrowa Komisji Europejskiej jest jednym z siedmiu filarów Strategii Europa 2020, ustanawiającej cele wzrostu Unii Europejskiej (UE) do roku 2020. ICT może pomóc osobom starszym w zachowaniu zdrowia, niezależności i aktywności w pracy i w swojej społeczności. Umiejętności cyfrowe starszych kobiet stanowią ważne zagadnienie, z uwagi na starzenie się społeczeństwa i większą długość życia. W panelu wzięli udział zarówno decydenci szczebla krajowego i regionalnego, jak i osoby czynnie zaangażowane w rozwój nowych metod i programów nauczania starszych kobiet umiejętności cyfrowych. W dyskusji zwrócono uwagę na główne wyzwania dla realizacji Europejskiej Agendy na poziomie krajowym, ukazano także jej pozytywne aspekty, w tym wypracowanie najlepszych praktyk, takich jak specjalne zajęcia, podejmowanie decyzji dotyczących technologii, kursy motywacyjne, warsztaty, a nawet program radiowy służący podnoszeniu świadomości problemu. Interesujące okazało się porównanie perspektyw Szwecji, Wielkiej Brytanii, Polski i Austrii. Dyskusje pokazały, że pomimo różnic, borykamy się z tymi samymi wyzwaniami, w związku z czym wymiana doświadczeń i współpraca są konieczne.

Panel zatytułowany **A guide for the successful implementation of digital literacy training (Udana realizacja szkoleń dotyczących umiejętności cyfrowych)** poprowadziła Marta Kędzia ze Społecznej Akademii Nauk (PL). Podczas tej sesji trenerzy LIST i uczniowie-mentorzy z Wielkiej Brytanii, Szwecji i Polski opowiedzieli o swoich doświadczeniach z realizacji programu LIST i pracy z kobietami w wieku 50+. Opinie na temat programu były bardzo pozytywne, a atmosfera współpracy i wzajemnego zrozumienia podczas kursu stała się ważnym czynnikiem motywującym dla obu stron – trenerów/mentorów i uczących się. Młodzi mentorzy uczyli starsze panie, ale także sami czerpali wiele z ich doświadczenia życiowego. Wygląda na to, że międzypokoleniowa wymiana wiedzy i doświadczeń z sukcesem zastosowana podczas projektu LIST jest korzystna nie tylko dla kobiet 50+, ale także ich młodych nauczycieli, stając się przykładem prawdziwej solidarności międzypokoleniowej.

Wreszcie, podczas panelu **Sharing Experiences of Digital Literacy Training (Dzielenie się doświadczeniem ze szkolenia z kompetencji cyfrowych)**, prowadzonego przez Marię Schwarz z Zentrum für Soziale Innovation GmbH (AT) trzy uczestniczki opisały pozytywny wpływ kursu pilotażowego na ich życie codzienne. Dzięki kursom nie tylko pozbyły się obaw dotyczących komputera, ale uznają obecnie Internet za swojego „osobistego doradcę”, dlatego wszędzie zabierają ze sobą laptop. Co więcej, jedna z kursantek pozbyła się z domu wszystkich książek poza beletrystyką, ponieważ wiedzę czerpie teraz z Internetu. Wszystkie są dumne z tego, że mogą brać udział w rozmowach dotyczących technologii informacyjnych i korzystają z komfortu zakupów online i bankowości elektronicznej. Również planowanie wakacji jest teraz dużo prostsze, a spotkania ze znajomymi przez Internet stały się źródłem radości. Wszystkie moduły kursowe były bardzo przydatne, a zaangażowanie młodych nauczycieli uznane zostało za „absolutnie niezbędne”.

Maria Schwarz Woelzl, Yevgenyia Averhed i Marta Kędzia z partnerstwa LIST, prowadzące panele dyskusyjne

✚ LIST – SZWECJA
 Folkuniversitetet Uppsala
 Bergsbrunnagatan 1 S-753
 23 Uppsala
 e-mail: yevgeniya.averhed@
 folkuniversitetet.se

🇦🇹 LIST – AUSTRIA
 Zentrum für Soziale Innovation
 GmbH- ZSI Maria Schwarz-Wölzl
 Linke Wienzeile
 246 A-1150 Wien
 e-mail: schwarz@zsi.at

🇳🇴 LIST – NORWEGIA
 ECWT
 Eva Fabry
 Grønland 58 N-
 3057 Drammen
 E-Mail: eva.fabry@ecwt.eu

🇵🇱 LIST - POLSKA
 Społeczna Akademia Nauk –
 SAN Marta Kedzia
 Ul. Gdanska 121
 90-519 Łódź
 e-mail: mkedzia@spoleczna.pl

✕ LIST – SZKOCJA, Wlk. Brytania
 Centre for Lifelong Learning
 University of Strathclyde
 Lynda Scott
 Graham Hills Building, 40
 George Street
 Glasgow G1 1Q
 e-mail:
 megan.deputter@strath.ac.uk

**Swój sukces projekt LIST
 zawdzięcza uczestnikom i
 osobom zainteresowanym:
 dziękujemy i do
 zobaczenia!**